

REDACTIA

Ind. Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 20 cor.

pe 6 luni . . . . . 10 .

pe 3 luni . . . . . 5 .

pe 1 luna . . . . . 2 .

Brii de Duminică pe an

4 coroane.

Pentru România și străina-

tate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir armonizat: prima
dată 15 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune.Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Servisierii nefracțione nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

VERTÂN.

Obicnuiți să vedem pe kossuthiști lăcănând întotdeauna peste ceilalți „patrioți“, când e vorba de po-negriră noastră, ni-se pare un moment de remarcă, când un deputat din stânga extremă vine în fața parlamentului din Budapesta și lapăda arma ruginită de venin șovinist; arma, cu care mereu au dat în noi, în așa zisul „daco-romanistă“: că am gravita înafară de hotarele țării.

Deputatul Vertán Eudre este curajosul bărbat kossuthist, care a făcut-o aceasta, cu ocazia dezbaterii indemnitații, — fără de a se teme și fără a provoca desavuarea tovarășilor săi politici.

Estă vorbele fruntașului kossuthist:

„Despre chestia de naționalități nu voi să vorbesc mai pe larg. (S'auzim! S'auzim!) Nu pentru-că rezolvarea ei în direcție bună nu ar fi una din mărețele datoritanțe ale deputațiilor și chemarea acestui parlament, ci pentru-că ved, că de câte ori se discută această chestiune, se răscosă patimile, încât abea o putem pertracta liniștit și cu sânge rece (!)...

„Chestia de naționalități ar fi rezolvată, dacă nu ar fi alimentată de sus (?) dacă naționalitățile ar ști, că aici trebuie să trăiască și să moară, că nu se pot ferici, decât numai în națiunea maghiară (!!!) Să nu creadă și să nici n-o spună nimeni, că naționalitățile noastre gravitează înafară. Sunt în rătăcire aceia cari vorbesc despre daco-romanism, care gravitează spre România, căci așa ceva nu există. Idealul Românilor noștri — a acelora, bine înțeles, cari au un ideal — este: să-și organizeze în Ungaria, sub tronul austriac, în strălucirea aceluia, un teritoriu autonom, cum e de ex. Croația.

„Acesta este programul lor; în nici un caz, tendințele daco-romaniste nu sunt a se explica în sensul, că dinții vor să ajungă sub stăpânirea regatului român...

Oratorul, cum vedem, însuși o spune, că în parlamentul din Budapesta chestia de naționalități nu se poate discuta fără să „răscoale patimile“; și, ca în trecut să punem noi punctul pe i, adaugăm, la adresa șovinismului: *Te tettet est!*

Dar' ca să intrăm mai adânc în espunerile dlui Vertán, începem cu întrebarea:

Ce să însemneze abandonarea popularei arme între maghiari, de a „înfierea“ naționalitățile și în special pe Români, cu „tradarea de patrie“?

E o cumințire, o luminare?

Ne aducem aminte, că însuși făimosul Kossuth Lajos, în zile grele, a promis ceriul și pământul, așa zicând, Românilor, dacă se vor da pe partea lui...

Să ne găsim oare în fața unei analoage situații — cel puțin în miniatură? Să simtă oare kossuthiștii că au ajuns deja pe drumul unde e greu la deal și greu și la vale?...

Nu ne vom tradi să analizăm această parte din substratul chestiunii,

ci opri-ne-vom numai la un adevăr recunoscut și mărturisit de fruntașul kossuthist, că nu există daco-romanism.

Dacă nu există daco-romanism și toate apendicele de tradări; dacă ați ajuns la perfecțiunea de a nu crede în această fantomă, cu care sistematic ne-ați urmărit și pe care ați făcut-o spaimă până și copiilor voștri, — unde ve este buna-credință, loialitatea, în lupta politică?

Și dacă buna-credință v'a lipsit, ce fel de politică ați făcut? Și care este profitul, rezultatul politicei voastre?

Resultatul nefastei politice șoviniste este, că până și în parlament, când e vorba de chestia de naționalități „se răscosă patimile, încât abea o putem pertracta liniștit și cu sânge rece“! Și apoi în scara minorum gentium...

Vrea să fie oare glăsuirea dlui Vertán un semn de cumințire ori luminare?

Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi.

S. Secula.

Transacția. Ministrul president Széll și ministrul de finanțe Lukács László, ieri după amiază s'au dus la Viena. Călătoria aceasta a ministrilor maghiari este în strinsă legătură cu aplanarea definitivă a controverselor existente în chestiunea transacției.

Persoane bine informate caracterizează situația astfel:

Ori va face Koerber concesii ori luni ori Marți vor demisiona ambii premieri.

Széll despre reforma electorală.

Spuneam, într'un articol recent, că zadarnic am aștepta cu proclamarea activității noastre în vederea intrării în Dietă până după-ce guvernul maghiar ar face o lege electorală mai europenească: nici Széll nici altul, care-l va urma, nu va reforma legea electorală așa fel, încât să ne mulțumească și dreptate să ne facă.

Cine ar mai fi putut să aibă în privința aceasta vre-o îndoială, citească cele petrecute în ședința de Vineri a Dietei.

Cu prilejul prezentării adresei orașului Pojon, care cere reformarea legii electorale, kossuthistul Holló a ținut adică o splendidă vorbire, în care după-ce a arătat nedreptățile, abuzurile și așa zicând brutalitățile ce se comit sub umbra actualei legi electorale, a terminat cerând o cât mai radicală reformă electorală. În primul rând largirea dreptului electoral, căci e rușine ce alegători puțini sunt în raport cu populația țării; apoi ștergerea censului, — ear ca chestie de formă: altă împărțire a cercurilor electorale și alegerea în comune, ear nu într'un centru, care în cele mai multe cazuri nici nu este centru.

Poporalul Ernzt a spriginit și el cererea lui Holló. Intre alte nedreptăți, a arătat că într'o comună cu 12000 locuitori nu sunt decât 9 alegători. (Desigur că nu e comună maghiară).

Și ce a răspuns la toate acestea Széll, cel cu „dreptul, legea și dreptatea“? N'a tăgăduit nimic din afirmările lui Holló și Ernzt. Știe că actuala lege e învechită și rea. D'aceea el s'a și încercat s'o — peticească. S'o schimbe însă așa, deodată: din rău să sară la bine, asta după a sa părere ar fi a sări în — prăpastie!..

„Pentru că — a zis — în primul rând e vorba să păstrăm caracterul de unitate națională maghiară a statului. Și e foarte importantă chestia: oare este consult să lasăm între șanțurile constituțiunii acele grupări cari până acum au stat înafară de aceste șanțuri!“...

Care sunt aceste „grupări“? Negreșit că naționalitățile.

De pe tribuna parlamentară, un prim-ministru, și încă cel mai constituțional — cel puțin așa se pretinde — din câți au fost în vremurile din urmă, recunoaște și proclamă ca princip de stat a ține înafară de șanțurile constituției grupări, naționalitățile, pentru a se păstra astfel caracterul de unitate națională maghiară a statului. A unui stat, care ori după-ce legi s'ar governa, rămâne tot un stat poliglot, unde peste jumătate din populație sunt Români, Sârbi, Slovaci, Germani și Ruteni...

Admirabil a caracterizat de altfel și Visontai Soma, care tocmai după-ce Széll între aplausele majorității făcea declarația privitoare la păstrarea „caracterului“ țării, a întrerupt zicând: „Stat național fără drept“!

Estă-ne deci luate, noi naționalitățile, ciuhe, prin cari guvernul sperie opoziția. Mai zilele trecute, când kossuthiștii faceau obstrucție, „Magyar Nemzet“ reproducea un articol al nostru, sperându-l că: „Nu vedeți, purtarea voastră indemnă și pe naționalități să vină în dietă!... Asta o vreți?“... Ear acum vine Széll și în numele „caracterului unității statului“ îi conjură s-o lase domol și cu reforma legii electorale, căci aceasta ar ajuta pe naționalități să intre în Dietă în număr mai mare decât se poate acum.

Adevărul e că Széll a mai spus și altceva: o dreaptă lege electorală ar ajuta mult și pe opoziție de a lua guvernul, ear în Țeară Ungurească a ajuns un fel de logmă, ca un singur partid să stea la putere; el și stă aproape de treizeci de ani!

Și teama adevărată asta e: să nu se îndepărteze dela putere în urma unor algerii în care țeara să-și poată spune și manifesta liber voința.

Lovind în naționalități guvernele maghiare își refac popularitatea perdută; folosindu-ne ca ciuhe, desăr mează pe oposanți, cari sătul și ei de pâinea amară a opoziției și simțind și ei multele nedreptăți, în momente de reculegere se revoltă în contra actualului sistem parlamentar din țeară.

Asta însă nu e politică serioasă; acestea nu-s vederi largi d'ale unor bărbăți mari de stat, ci sunt niște apucături de ale politicianilor mărunți.

Și toate păcatele ce se comit în numele unei astfel de politici, se vor răsbuna asupra patriei comune.

Russu Șiriau.

Din Dietă.

În ședința din 19 Decembrie Dieta a pertractat adresa orașului Pojon, în care se cere reformarea legii electorale.

Referentul Daróczy Aladár comunică părerea comisiunii petiționare, de a transpune adresa ministerului de interne.

S'au ridicat apoi deputații Holló Lajos, Ernzt Sándor, Visontai Soma și Molnár János, spriginind adresa orașului Pojon și urgetând reforma. La acestea ministrul președinte Széll a răspuns următoarele:

Ministrul președinte Széll: Onorată Dietă! Numai ultima construcțiune din vorbirea dlui deputat Molnár János mi-a bătut la ureche, că adică a prezentat un proiect de conclud și a bine-voit a mai anunța altul și pe viitor. Nu cred on. Dietă, că ori cât de urgentă să consideră reforma aceasta din partea de dincolo și de urgentă o consider și eu — dar numai în parte, într'o direcție — zic: nu aș pute crede, că ar fi în interesul acestei reforme, ca neconținut și în mod incident! să fie dezbătută și adusă în discuție. Astfel de chestii mari nici când nu dobândesc, din contra ici colea să tocesc și să bagateliseaza, uaca neconținut se fac obiect de discuție.

Krasznay Ferencz: Tocmai din aceasta trăesc, din aceasta se recită chestiunile mari! (Așa-i! în stânga extremă).

Ministrul președinte Széll: A ținea proaspăt chestiunile înaintea opiniei publice da, e corect, dar susțin, că prin ceea nu ajutam chestiunilor nici nu promovăm rezolvarea lor, dacă mereu le aducem când în discuțiunea indemnitații, a bugetului când la discuțiunea adreselor. Eu peste tot sunt de convingerea, că chestiune mai gingașă decât aceasta viața publică maghiară nu are. (Mișcare în stânga extremă) și de așa precaut și în mod foarte prudent trebuie să ne atingem de ea. (Șgomot în stânga extremă. S'auzim! S'auzim! în dreapta. Președintele sună.) D-voastră ați făcut odată obiect de ironie din o expunere de a mea când am zis față de o propunere (Mișcare în stânga extremă. Strigăte: Sălt în întuneric) da am zis: sălt în întuneric. Propunerea decretului sufragiului universal și la aceasta am zis că e sălt în întuneric. (Aprobări în dreapta și în stânga). Un astfel de sălt, care refaca nu se poate (Adevărat! Așa-i! în dreapta și în stânga) și pe care după părerea mea, mult trebuie să se gândească cineva înainte de a face.

Din cuvântările de astăzi numai așa constat și o fac aceasta cu satisfacție, că am auzit cuvinte despre reforma parlamentară, despre largirea dreptului electoral, adăncirea dreptului electoral, cum foarte frumos și elocuent s'a exprimat colegul deputat dl Holló Lajos, dar acum despre introducerea sufragiului universal n'am auzit vorbindu-se. Aceasta o privesc de un progres din acel punct de vedere, că poate ne vom pute întâlni undeva. Pentru-că da, acela îl țin de modul corect al rezolvării, că din răsbuirea reciprocă a ideilor, din cumpănirea lor, din introducerea în luptă a tuturor ideilor și motivelor, să resară apoi ceva, ce merge

pe calea de mijloc, află adevărul. (Sgomot S'auzim! S'auzim! în stânga). Dar nu voase să audă. (Strigăte în stânga extremă: Cum nu! Încă prea vrem). Despre chestiunea aceasta — numai pentru intreruperi o zic — e mai ușor a vorbi din băncile acelea decât de aici. (O voce dintre poporali: Apot să schimbăm. Ilaritate). Și mai ușor e a isprăvi chestiunea prin vociferări și prin aruncarea de frase mari. Apoi totalitatea intereselor mari naționale și morale ale poporului maghiar sunt aduse în discuțiunea aceasta. (Adevărat! Așa-i! Sgomot în stânga și în stânga extremă). Dacă aș primi acel punct de vedere riguros, care după finuta domnilor deputați aș putea să-l primesc, dacă aș zice, că eu de aceasta reformă parlamentară nici nu vreau să aud, atunci aș înțelege neliniștea aceasta. Dar eu nici când n'am zis asta, și nici n'am luerat nici când în direcție contrară. Și dacă d-nii deputați îmi zic și e corect din punctul d-voastră de vedere — să nu tractez chestiunea din punctul de vedere al puterii; la aceasta numai atâta îmi iau voe a răspunde, că nu a dat ansă la acerștă învinuire, acel ministru președinte, care de fapt îarșește dreptul electoral în legile sale...

Krasnay Ferencz: Ca și când am mai fi auzit odată aceasta!

Szell Kálmán ministru președinte: Și intreruperile d-voastră le-am mai auzit nu odată (Aprobări în dreapta), s'o auziți deci încodată. Care a doua oară nu numai în lege, ci și la executarea dreptului electoral da, a dovedit-o, că e aderentul principiului de latitudine a dreptului, lărgirea dreptului, pentru-că nu numai reștanțierii de dare s'au luat în lege, ci de câte ori fie prin ordinațiuni generale fie la interpretarea cauzurilor speciale, totdeauna am stat pe punctul de vedere al lărgirii dreptului, ceea-ce o dovedește, că astăzi în Ungaria alegătorii sunt de 27—28% mai mulți, ca mai înainte (Aprobări în dreapta). Și dacă colegul deputat dl Holló Lajos îmi spune, că aceasta încă nu e procent mare în raport cu sporul reprezentanței, pentru-că încă înainte a fost 50% ear acum 60%

Molnár János: Intors!

Asta se potrivește și mai mult pentru argumentațiunea mea și sunt dator cu mulțumită dlui deputat Molnár. Dacă n'aș fi procedat astfel, pentru că sporul populațiunii a fost prea mare, și mai mic procent ar fi numărul alegătorilor; dar stând pe baza principiului de lărgire a dreptului și procedând pe aceasta basă, n'a devenit proporția mai nefavorabilă, cum a fost mai înainte.

Și dacă zic d-nii deputați ca eu să nu tractez chestiunea din punctul de vedere exclusiv al puterii, la aceasta am

atâta se observ, că dacă o înțelegeți aceasta astfel că din punctul de vedere personal al puterii să nu o tratez, aveți dreptate; însă până la oare care măsură din punctul de vedere parlamentar nu se poate despărți menținerea, posesiunea puterii de punctul de vedere al validității convingerilor politice (Adevărat! Așa-i! Așa-i! în dreapta) Este aceasta treaba și a majorității și a minorității. D-Voastră încă trebuie să luptați pe aceasta basă, ca pe temelul principiilor d-voastră se acaparați puterea. (Adevărat! Așa-i!) Pentru-că dacă nu luptați pe aceasta basă, atunci legitimațiunea morală a acestor lupte este foarte discutabilă. (Strigăte în stânga extremă: Cu arme egale!)

Pentru aceste cuvinte nu-mi ieie colegul deputat Holló Lajos în nume de rău — continui încă puțin tema aceasta foarte interesantă, gingașă și importantă (Aprobări) — nu-mi ieie în nume de rău dacă; zice dînsul, că din punctul de vedere al puterii nu trebuie tratată reforma aceasta și are dreptate: eu din contra zic, că nici din punctul acela de vedere nu trebuie însă tratată, ca cu ori-ce preț d-voastră să veniți la putere. (Sgomot în stânga extremă).

Holló Lajos: Numai în chipul acesta se poate!

Ministru president Szell: Interese mari ale țării, interese naționale, constituționale, politice și sociale se întâlnesc aici în totalitatea lor. (Așa-i! Adevărat! în dreapta. Sgomot în stânga extremă.) Dacă a fost grea chestiunea aceasta în toate părțile, dacă înființarea reform-bill-ului în Anglia a fost rezultatul unor lupte ce s'au frământat decenii; și mai grea este aceasta în țeara noastră, care din punctul de vedere al naționalităților nu e unitară. (Aprobări în dreapta. Sgomot mare în stânga și în stânga extremă.) Aceasta nu se poate nega, nici discuta. (Sgomot mare în stânga și în stânga extremă.) Eu o zic aceasta, care cu măsură egale vreau să măsor lucrurile și din punctul de vedere al naționalităților față de fiecare țară, dar înainte de toate vreau să le măsor din punctul de vedere al caracterului maghiar al statului unitar național maghiar. (Aprobări în dreapta.) În privința aceasta măcar să fiu după teorie și doctrină mai puțin liberal, dar să fiu acela, care caracterul maghiar al acestui stat îl asigură în toate timpurile (Aprobări furtunoase și aplause în dreapta. Sgomot mare în stânga și în stânga extremă. Strigăte: Atunci nici când nu va fi).

Holló Lajos: Aplause ieftine!

Viszontai Soma: Stat național fără drepturi!

Ministru president Szell: De aci nu urmează, că nu trebuie reforma aceasta, că nu e compatibilă cu statul național maghiar. Și eu suștin, că trebuie, o vom și face, dar trebuie păstrată măsura, și foarte prudent trebuie demarcate granițele în marginele cărora să ne mișcăm. (Aprobări în dreapta).

Molnár János: Incepeți numai, aceasta e lucrul principal.

Ministru president Szell: Acum stăm pe basă comună eu și colegul deputat dl Holló Lajos, pentru-că nici dînsul nu pornește din alte baze. (Vociferări în stânga). Eu nu pot face dialog cu fie-care deputat, acum vorbesc cu dl deputat Holló. Stau cu dl deputat Holló pe aceeași basă, dela modul de apreciere, dela măsura aplicării depinde, ca să ne întâlnim și pe terenul deslegării, ori ne deosebim și intru-cât unul de altul. De pildă atâta aș cuteza să o zic, că măsura corectă pentru stabilirea numărului alegătorilor să fie aceea, ca să fie deodată de trei-ori atâția, câți sunt astăzi.

Pentru-că o mărturisesc, că dacă prin mobilizarea în acest stil mare a masselor încă necunoscute și neprobate, conducerea vieții publice scapă din mâinile acelor, cari aici în lăuntru și în afară stau în fruntea vieții publice și constituiesc elementele conducătoare ale țării: este mare întebare dacă introducerea acelor masse îi vor substitui spre folosul și salutea patriei? Aceasta este încă o mare întrebare. (Apr. Sgomotoase în dreapta. Sgomot mare în stânga și în stânga extremă.) Eu pentru ceea-ce fac aici, sunt responsabil nu numai pe durata mandatului, nu numai pentru o vorbire acărei urme per și care dispore încet de pe hârtie ori de pe notele acelea stenografice. Măsura răspunderii mele, căruia nu numai vorbele, dar mai ales faptele pot arunca țeara în direcțiuni bune ori rele, este cu totul alta. Alta este răspunderea acelor cari dispun și pentru fie-care paș al dispozițiilor lor, poartă răspunderea din punctul de vedere al conștiințelor, decât a acelor cari — recunosc, aveți dreptul ba chiar datorința — urgentează numai, indeamnă și se impacientează pentru-că reforma o cred necesară.

Ne vom înțelege poate, deși nu pe deplin, dar ne vom apropia convingerile, când o declar, că (S'auzim! S'auzim!) de, în primul rând cred de lipsă reforma procedurii electorale. Aceasta trebuie să fie primul paș. (Aprobări în dreapta). Legea actuală a procedurii electorale; care — recunosc — pe deoparte e învechită, pe de alta parte prin înființarea legii despre judecătura curială s'a modificat așa zicând spontan și nu

istematic, (O voce în stânga: Nu corect!) și după părerea mea, în prima linie își reclamă revisiunea, reformarea. A doua întrebare e apoi, că în cadrele acestei reforme, să poată oare gândi și la aceea, că oare votisarea în comune nu e mai bună, decât cea de acum? (Aprobări în stânga.) La aceasta se poate gândi, dar a merge și mai departe asta e cu totul altce-va.

Hentaller Lajos: Consul trebuie redus!

Ministru-president Szell. Cât privește apoi partea materială a reformei, recunosc că disproporțiunea censului este disproporțiune neexplicată a acelei legi, pe care e fondat censul, 1/4 sesiune urbară și pe care ca să o execut liberal și... Îmi trebuie s'o execut artificial, dar din punctul de vedere al lărgirii de drept și al unei credințe, susținerea unora, eludarea altor categorii — despre ce am mai vorbit odată — pentru-că și clasa lucrătorilor, o consider de un atare factor, care trebuie luat în vedere și la o lege electorală (Aprobare generală) deși nu în măsură egală cu cea a criteriilor sufragiului universal; acestea toate astfel de consideranți cari trebuie aduse în conștiința suveranilor și interesele amintite de mine și suptate unei mature chibzării. (Aprobări în dreapta).

Dar să-m credeți mie — care am avut onoarea se conduc alegerile trecute și poate le-am condus și, că am curajul a o spune cu conștiința împăcată în fața parlamentului și în fața țării că li-am condus după lege și după dreptate (Aprobări în dreapta) și nu le-am condus inspirat de principiul puterii — că simptomele scoase de aceste alegeri la iveală, nu într'un loc al țării, aceste simptome, lărgirea hotărârilor în măsura dorită de dl Holló, după părerea mea nu numai că n'o justifică dar nici nu o sfătuește. (Aprobări sgomotoase în dreapta).

Trebuie să băgăm bine de seamă, pentru-că ultimele alegeri, cari au fost conduse nu din punctul de vedere al puterii ci după lege și dreptate, totuși ici-colo au prezentat astfel de simptome și au scos la suprafață astfel de experiențe, care o face foarte mult de gândit, că această lărgire a dreptului în ce măsură și în ce proporție să se întempe. Înaintea mea este întebarea, ceea-ce dl deputat Holló a spus ca un adevăr apodictic, că adică dacă la Szolnok (Strigăte în dreapta la: Csongrád) la Csongrád — sau cum a zis dînsul mai simpatic și eufonic, ceea-ce și mie îmi place — la Csongrád în loc de 400 alegători alegeau 2—3000 alegători, nu erau oare tot acelea simptome ori poate și mai

DIN BĂTRÂNI.

— NARAȚIUNE ISTORICĂ —

de I. Slavici.

România a trecut prin botezul vitejiei și principatele de odinioară, grație sângelui eroilor căzuți la Plevna, Smârdan și Rahova primit-a numelele de regat. Părinți, fostau ivbirea de neam și țeară, ear nași, recunoștința lumii întregi. La sârbătoarea botezului asistatua și încântatua s'au toate popoarele, cari stimează focul divin al jertfei de sine pentru mărirea neamului și neatărnarea lui. Din sinul poporului, a cărui țeară s'a botezat, numai câți-va bătrâni încrunțiți erau de față, tinerii și așa zisa speranță a patriei au colindat prin cafenele, șantane, și blăstămat-au pe liberali, pe avuși și alți oameni din întâmplare căpătuiți. Aceștia nu știau și nu voiau să știe de renumele, de onorul, de înălțarea neamului. Ei cântau deina flămânziei, a cronicelor scandaloase, când sufletele curate aduceau rugăciuni de mulțumită celui de sus pentru ocrotirea neamului românesc.

Alexandri și Sion au fost așa sicând unicii barzi ai aceluia război de înalt renume al neamului românesc, când sângele român curgea șiroaie în Bulgaria. Cas fără seamăn doară în întreaga istorie a omenimei, exemplu de o scârboasă decadentă morală, ca lupta

titanică, scâparea din jugul secular să nu miște inimile generațiunii tinere — contemporane. Vlahuță, Delavrancea, Carageale, Lecca și genialul între geniali, Eminescu n'au avut un singur glas într-o preamărirea viteazului popor părinte, care a eșit cu isbândă în încercarea morții vecinice a neamului seu, a vieții libere, frumoase, și în urmă realizate!

Fructele școalei de decadentă din Apus sunt aceste. Boierul român acasă numai politică face, dar a vorbi și cugeta româneste nici prin minte nu-i trece. Ca să se simtă mai acasă lutru cât-va, abonează și susține în țară fol franceze, unde sub pretextul de opozițional își batjocorește guvernul, nația și se înbibă de murdăriile literare cultivate prin localurile catilinare parisienne de acel descreorași al jurnalistic și novelistic, cari în plăcerile lor corupte nici idee n'au despre societățile nalte, contra cărora scriu cu atâta ură și greață. Oamenii de calibrul acestora scriu publicului bucureștean și li corup sufletul. Literatura modernă fie stilul ei cât de cursiv, ademător și popular în limba lui, în majoritatea-i covârșitoare nu e altă decât o literatură de cronici scandaloase, dictată de o fantasie fără idealuri nalte, a cărei basă sunt istorii infecte, nici verosimile chiar, că de-ar fi așa, ar fi păcat să facem numai ceva pentru un popor fără măduvă în oase, sleit la inimă și gol în cap. Scrierile novelistilor, romanșierilor, și dramaturgilor noștri moderni sunt cap d'opere de păcate naționale, de atentate contra vieții cinșite, a tot

ce e omenesc și național. Dovezi triste mi sunt romanul lui Vlahuță: Dan, care de o femeie cinșită nu poate fi cotit fără să nu-l arșă fața de rușine, fără să nu se revolteze de acel mușegăzism social, ce caracterizează societatea romanului — și amar și urgie — critica l-a înălțat în al șeptelea cer! Sultana etc. ale lui Delavrancea, celea mai multe piese teatrale ale lui Carageale, a lui Lecca — toate detestabile dovezi de o tristă decadentă etică — morală și toate laudate de dascălii moravurilor de șantane și orfee — toți cu toți zolașii în meșteșug de cea mai hida specie, dar fără idealul lui. Un curent bolnav, nutrit, ocrotit de o societate de oameni fără idealuri, fără credință, speranță și încredere în sine, în ce e bun frumos și nobil. Acestora trecutul, suferințele neamului nostru sunt nulă, lucruri pentru oameni naivi, recte — după credința lor — pentru proști, prezentul o geșefărie, bun de exploatat cu ori-ce mijloace narcotice „literare“ (?), viitorul un vis pentru nebuni.

Ar trebui să despereze cel bun al poporului, cari să îngrijese în „navitatea“ lor de fericirea tuturor și nu de a lor, ca și scriitorii săturați de un nihilism moral.

Geniul românismului s'a îngrijit însă, ca să nu piară reprezentanții ideilor nalte și din când în când să vedem pe orizont oameni sâmbătoși la inimă, tari la suflet și cu aspirațiuni nalte, cari nu te amăgesc cu vorbe goale sunătoare, ci-ți prezintă priveliști recreatoare, momente de inspirare

divină, de speranță, mărire, ambițiune și orgoliu național și omenesc.

În viața noastră literară e cunoscut mai bine de trei decenii numele lui Ion Slavici. A umbat țări stăine și s'a reîntors român țeară și sâmbos, a luat parte la toate mișcările noastre literare — la naugureii și în politică și ne-a creat jurnalistică — și a ieșit cinșit din toate șantanele. Năvoile lui sunt românești — cu sușta dela țeară, din viața reală și totuși nu ne tractat cu murdării închipuite naturale.

Pă' acum numai piese de un rasul mai scurt am cunoscut dela dînsul, și erape aci gata să credem, că spiritul lui doinic de multă și felurită muncă va rămâne aci, când după un scurt restimp ne surprind cu o lucrare de o extensiune mare și promite a o mai și lungi.

Slavici zice, că opul seu „Din Bătrâni“ e o narațiune istorică — eu li zic că e roman istoric. Extensiunea materialului, epușarea și povestirea lucrurilor împrejurările în cari se petrec, mă îndreptătesc la aceasta.

În o epocă nebuloasă osianică, falmidat' rigida viață traianidă relinve în fundul Carpaților în haina creștinătății, ca fire străbună, care să încrede în sine, facunții încreșările naturii și vieții dacă le poștad' fără să se sparie de furtune. Să acmodează împrejurărilor, se pregătește pentru ori-ce eventualități și nu disperește

...? Asta e mare intrebare. Si apoi bine-voitii a ve gandii, ca aceea e o

Vi ontai Soma. Acestia sunt acei anume corteji si alegatori privilegiiati (Sgomot).

Min strul presedinte Szell: e o fasa usor aruncata.

Visontai Soma: Mici societati pe actii! Sgomot mare si strigate in dreapta: S'auzim! S'auzim!

Ministrul presedinte Szell: Pana-ce va gata Visontai Soma. E un lucru asupra caruia trebuie mult gandit, ca acest hotar, in ce directie, cat de departe, in ce departare ori in ce apropiere trebuie fixat. Eu peste tot cred, ca la o astfel de chestiune nu decide si nu importa chestiunea timpului mai indepartat ori mai apropiat (Contestari in dreapta).

Zice domnul deputat ca usor e a lamuri aceasta chestiune intr'o saptamana de muncă liniștită.

Holló Lajos: Principiile! Ministrul presedinte Szell: Apoi intaiu in ce privește săptămâna aceea liniștită, eu in adevăr săptămână de aceasta nu cunosc. Dar așa cred, nici mai multă săptămână liniștită nu este destul, pentru a aprofunda și stabili chestiunea in toate criteriile și consecințele sale...

Krasznay Ferenc: Numai voință trebuie!

Ministrul presedinte Szell: mai ales atunci când pentru aceasta, lipsă atât de iminentă nu e. Acum suntem încă in prima fază a mandatului de 5 ani.

Molnár János: Acum trebuie făcută! Ministrul presedinte Szell: Veni-va vremea și pentru aceasta.

Eu prin câte am spus așa numai in general, cred a fi dovedit că vreau reforma și nisuesc in direcțiunea largirii dreptului, spre reformă. Nu perhoreschez nici aceea, ca să se facă obiect de cugutare din acest incident, că pe lângă observarea impregiurării date și in chip precaut să se dea o considerațiune unei categorii de anumită calificatiune a lucrătorilor. Insa eu reforma (Aprobări vii in dreapta) nici nu o voi grăbi, nici atât de departe nu o voi duce, încât să n'o pot uni cu interesele mari ale țării și cu responsabilitatea mea.

Corespondență din Cluj.

— 18 Decembrie n. 1902.

Stimatele dle Redactor! In Nrul din 3/16 Decembrie a. c. al foii d'vostre a apărut un "răspuns" a dlui Emil Isacu din Cluj, in care amintitul domn cerea a-și scuza fepta regretabilă, ce a comis o, scriind

nici-odată. In primejii precaut, in răboiu viteaz și cu dispreț de viață, in pace vesel, vorbăreț și dacă n'are ce face și certăreț — dar' nici când junic. Persoanele lui toate sunt vii, reale, fiecare un prototip al însușirilor românilor țeran și creștin. Bodea, Răciulete etc. români cu însușiri deosebite, dar' toate omenești și românești. După caractere am putea numi romanul acesta o enciclopedie de caractere curat românești.

Concepțiunea romanului e una dintre cele mai fericite, mai frumoase și mai sublime. In timpul, când popoarele barbare trec val încă prin Dacia Traiană lăsată in grija sorții, când o parte a imperiului zace de un secol in ruină, ear' cealaltă să miste in depravarea curții grezitate, prin ceterle nebune a decăzutei hierarhii greisate și demoralizate bisantine, când greul corupt stoarce toți supușii primejduind existența imperiului chiar: in fundul Carpaților Românii creștini reapar, se trag mai spre susuri, își lucră și spără pământul neamul, casa și legea; se luptă, învinge, să retrage și atacă, se împacă și se supună, dacă chibzuiala cere, însă cel-ce învinge ear' tot el este. Vin, trec barbarii, numai romanul stă locuial, s'așează tot felul de popoare pe pământul lui — îmbogățește, modifică limba romanului, străbinau dispare cu limba lui, numai romanul nu. Nu se susține numai, ci până ce in Bizanț curge sângele șiroaie in răboiul iconoclaștilor și iconodulilor, romanul câștigă noi credințioși bisericel drept măritoare. Subiect

in ziarul local „Ellenzék“ zicând, că aceasta a făcut-o cu intențiunea de a face cunoșcut, cătuși de puțin, colegilor săi maghiari pe marele nostru bard național dela Murești Vasile Alexandri. (Că, vezi bine Doamne și mult le mai pasă colegilor noștri maghiari de noi! Coresp.) Totodată in amin titul „răspuns“ dl Emil Isacu declară de nealevăr inasnuarea că d-lui ar scrie in fișuca maghiară de 1 cr. „Kolozsvári Friss Ujság“ (Va să zică dl E. Isacu ar vrea să apară și ban Români! Dar și cu cloșcă și cu pui nu se poate! Ori una ori cealaltă Coresp.)

Apoi in interesul adevărului fie mi permis și mie a zice ceva:

E adevărat, că dl Emil Isacu, până acum — pe cât știu eu — încă n'a scris in „Kolozsvári Friss Ujság“, ci dl Emil Isacu scrie de fapt in „Kolozsvári Ujság“, tot o fișuca de 1 cruce, ce apare in Cluj, însă cu mult mai inferioară in toată privința celei dintâi.

Că dl Emil Isacu scrie in „Kolozsvári Ujság“, aceasta o pot documenta cu Nr. 346 din 1 Decembrie 1902 a amintitel foii, unde e publicată o poezie a d-lui Isacu subscrisă de d-lui și intitulată „Közleg a tél“ (Se apropie eara). După aceea pot documenta și cu alții 2 numeri, in cari poșta redacțiunii a amintitel fișuci li comunica in un număr vestea neplăcută, că unele din lucrările dlui nu se pot publica, ear in alt număr: (344 din 29 Nov. 1902) veste „îmbucurătoare“ pentru d-lui că „poesia trimisă“ va apărea in zilele următoare.

Trimis și onoratei Redacțiuni câte un exemplar din numarul acestora, ca astfel dovada să fie și mai evidentă. (S'au primit numeri. Red.)

Dar acum încă ceva! In numărul 350 (din 18/XI a. c.) „Kolozsvári Friss Ujság“ face o declarație in care se spune că dl Emil Isacu până acum n'a publicat nimica in aceasta foaie și că nu e colaborator la ea. E drept! Dl Emil Isacu nu e colaborator la „K. Friss Ujság“, fiind că e destul doar dacă la această fișuca e colaborator intern fratele mai mare a dlui dl Aurel Isacu iun.

Oci doar' și dlui vocește să o nege aceasta? Am să-l documentez negru pe alb cu Nrul 314 (din 12/XI a. c.) a fișucii „Kolozsvári Friss Ujság“ in care sub rubrica: „Sport“ stau următoarele: Rovatvevél: ifj Isacu Aurel. Eravat vezeté.ével ifj Isacu Aurel, lapunk beisé dolgozótársai: bizsuk meg és így minden e rovatra vonatkozó közlemény k lakására: Sétér-utca 18 szám alá küldendők; (Sport. Conducător Je rubrică: Aurel Isacu iun. Cu conducerea acestei rubrică l-am încredințat pe Aurel Isacu iun., colaboratorul intern al foii noastre, și astfel ori și ce publicațiunii ce se în de această rubrică să se adreseze la cuartirul său: Sétér-utca Nr. 18. (Locuinița dlui adv. Dr. Aurel Isacu. Va să zică până acolo am ajuns, încât locuinița distinsului adv. și Român brav Dr. Aurel Isacu a ajuns de birou de redacțiune a foilor șoviniste din Cluj! Trist! Coresp.)

Din acest număr: a-l acestei fișucii încă trimis unui Onoratei Redacțiuni, drept dovadă, eclatantă a celor spuse de mine.

nală aceasta nu de un român ci de o epopie chiar.

Povestea să desvoaltă, se incurcă și desleşă firește, fără avântări epopeice, dar' d'șteptând din ce în ce un interes tot mai viu. Momente multe sunt intrinseca demue de penelul unal Kaulbach sau a lui Matejko; subiecte, din carti un Wagner ar face nouș opere admirabile. Inimă și minte, fantase și reson, toate își află alimentarea in acest roman in toată privința perfect și ca atare unic in literatura română.

Ambițiune națională alături cu evlavie creștinească se asociază natural și frumos in cartea lui Slavici, durerea și mândria trecutului fac de neprefăită istorisirea lui; limba lui e naturală și populară, frumoasă, gingașă, mlădioasă și fără un pic de afectatiune. Măiestru in istorisire și descriere, consequent și puternic in caracterizare, profund fără a fi nelteles sau greoiu și obositor; Slavici este cel dintâiu scriitor prosaist la Români.

Pasiunii homerice sau nibelungice nu află in romanul „Din Bătrâni“, se nu permite nici firea romanului, nici cea a neciilor creștini din sechii VI—VII.

Un interes istoric mai are romanul „Din Bătrâni“. Ceea ce nu le-a succes istoricilor, filologilor și etnografilor, de a prezenta ca plauzibilă obârșia neamului românesc prin diferitele hipotese, argumentări și deducțiuni cât verosimile, cât false: Slavici prilexpunerea trailului poporului Român o dove-

dar eu cu aceste cred c'am lămurit chestia, că cel doi fi a dlui Dr. Aurel Isacu din din Cluj colaborează la 3 fol maghiare de acolo. Și anume: dl Aurel Isacu iun., fiul cel mai mare a dlui Dr. Isacu, la „Kolozsvári Friss Ujság“, ear dl Emil Isacu, la „Kolozsvári Ujság“ (ambela fișuci de 1 cruce) și la „Ellenzék“, foae kossuthistă.

Faptul acesta n'are lipă de comentari! Ear eu din parte-mi numai atâtă observ, că e oare de lipsă, ca cel 2 fi a d-lui Dr. Aurel Isacu, — a distinsului apărător in procesul „Memorandului“ — să scrie și să colaboreze la fol șoviniste ungurești? Ce exemplu cred d'lor, că dau prin aceasta altor tineri români, poate și mai puțin favorizati de soarte, ca fi distinsului adv. Dr. Aurel Isacu? Eu cred, că numai ban nul E un fapt foarte trist, că chiar fiul d'lui Dr. A. Isacu, cari nu sunt avisați a-și câștiga cu aceasta pânea lor de toate zilele, poate din un sport bolnăvicos se inrolează între colaboratorii foilor șoviniste! Acesta e un simptom foarte trist, care ne dă mult de cugetat! Nu mă pot lasă mira indestul, cum de Dl Dr. Isacu le permite așa ceva!?

Zenius.

NOUTĂȚI.

ABAD, 22 Decembrie n. 1902.

Onomastica Prea Cuvioșiei Sale Roman R. Ciorogaria. Sâmbătă la 20 Decembrie și a sâmbat onomastica laboriosul director și institutului teologic-pedagogic din Arad Roman R. Ciorogaria. A fost un moment înalțator când vedeai, cum se particdeu, oratorii deosebitilor corporațiuni, să-și exprime dorințele ferbinji, de a vedea tare și vrednic pe mult încercatul bărbat, in fruntea institutului. Mai întâia a sosit corpul profesional, apoi a preparamzilor, a teologilor și in urmă banca Victoria și di ferii particulari, urând toji zile multe senine și fericite iubitelui director.

Din parte-ne dorim și noi, ca neobșitul director să conducă încă mulți ani sănătos institutul, care acum sab conducerea lui începe a fi un institut într'adevăr: modern și la înălțimea meniur sale.

Reuniunea economică din Orăștie. Secretarul R: uniunei dl I. Moța împreună cu dl Baicu, membru in comitet, au vizitat Dumineca trecută, 14 Dec. n. a. c., comuna Turdaș al cărei hotar s'a comasat, și au ținut prelegeri locuitorilor de acolo. Dl I. Moța a explicat pe scurt conținutul opului „După comasare“ de ls. Biaga, indemnând sătenii a studia ca deamăntul și a urma sfaturile ce cuprinde, având a trage mari folosese din ele. A împărțit cu această ocaziune între săteni 30 exemplare din această scriere. Dl C. Baicu apoi ținut asistenților o conferență asupra importanței culturii pomilor roditori și arată înlesnirea ce ofere Reuniunea pentru procurarea altorilor. Acestă consfătuire a fost foarte bine cercetată, și remarcăm cu plăcere — zice „B. E.“ — prezența preoților și învățătorilor, cari

premerg cu bun esemplu poporului nostru. Pentru Dumineca viitoare este plănuită vizitarea comunei Bintișii.

Krafft Ebing greu bolnav. Vestitul medic și psihiatru Krafft Ebing din Viena zace greu bolnav într'un sanatoriu de lângă Graz. Marele savant a fost profesor de universitate, și in anul trecut a trecut in penssiune. Suferă de boală de răunchi și stomac. Șase medici și soția sa sunt in continu lângă d'nsul. Acum a chemat la sine și pe distinsul medic și profesor Neusser.

Tragicul soldatului. Unui biet soldat din Alba-Iulia i-a venit in zilele aceste rindul să stea ca sentinelă la un loc mai departat de garnizoană. Se zice, că la terminul prescria și-au nitat ceilalți soldați al chema inapoi și a pune altul in locul lui. Soldatul mai mort de frig a slobozit toate gloanțele care le avea la sine, ca să atragă atențiunea celorlalți soldați asupra sa. Inzadar; nimenea nu la auzit. In fine aducându-și mai țiriu aminte de el, se duseră să-l schimbe cu altul. Dar era prea târziu. Soldatul înghețase de frig. S'a pornit cercetare pentru a pedepsi pe culpabil.

Amorul băștandrului. Istorisirea următoare pe care a produs-o viața e așa ca și când vre-un tiner novelist réu ar fi scris-o. Se anunță din Darmstadt că Ladislau Busch student in a VIII-a clasa a gimnaziului din Frankfurt a Mein s'a sinucis împreună cu amanta sa, nevasta D-rului Birkdorff, Dickershoff Lili. Tinerul student, iarșua pe doamna Dickershoff limba ergesă. Femea de 27 ani mai târziu a devenit amanta studentului gimnast și s'ajungând lucrul acesta la urechile directorului a țeap la respundere pe Busch. Aceasta la iritat pe Busch atât de mult încât a scris prințipilor săi, că se va sinucida. Femea încă a scris unei cunoscute că in înțelegere comuna cu iubital ei, își ia viața.

„Calendarul Lumea Ilustrată“ a apărut și pe anul 1903, ca și in trecut, in Editura Ig. Hertz, București. Prețul in provincie i leu 30 bani. Are gravuri foarte frumoase, text variat și instructiv.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 20 Decembrie.

Table with 2 columns: Spirit type and Price. Includes rows for 'Spirț rafinat, vânzare mare', 'Spirț mică', 'brut vânzare mare', 'Spirț mică', and '100 chilogramme borhot uscat'.

Bursa de grâne din Budapesta

Table with 2 columns: Grain type and Price. Includes rows for '50 chgr. grâu pe Aprilie 1903', 'săcară pe', 'porumb pe Maiu', and 'ovăș pe Aprilie'.

Bursa comerțului cu porci din Kőbánya: Raport dela 19 Decembrie.

Table with 2 columns: Pig type and Price. Includes rows for 'Porci grași (ungari), per. peste 400 Kgr.', 'până la 300', 'tineri până la 320', 'tineri', '(sărbi) per. peste 280', and 'până la 240'.

ULTIME ȘTIRI.

Arbitru in diferendul cu Venezuela. Washington 20 Decembrie. Generalul Castro, președintele republicii Venezuela, a dat depline puteri ministrului Statelor-Unite, dl Bowen de a da o soluțiune diferendelor dintre republică cu Germania, Anglia și Italia.

Se crede că fasa critică a conflictului a trecut.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

AVIS!

La dl Iuliu Grofșorean in Galza (u. p. Világos) se află de vânzare vin bătrân de calitate cea mai bună. Hecto 40 coroane. Asemenea se poate căpăta și vin nou, hecto cu 28 coroane. 879 1-3

Ioan Costa, profesor.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este
MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-orării păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondaurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlută 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

☛ Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă! ☛

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei mângărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri. 698 — 57

SPIRT CONTRA REUMEI
(spirtul „Mankósa“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselele turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic
în ARAD. Telefon 111. Telefon 111.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înțituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșituri de inimă, astma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răcoala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Înșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omeneșc binefăcătorul curent, când pe departe vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încernse din toate părțile lumii, cari prețuese cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieffinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire. 624 — 180

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Cătră stimatul public din Arad și jur!

INVITARE!

la deschiderea de

azi

a expoziției de Crăciun.

Cu distinsă stimă:

Marea Prăvălie Porter Vilmos

Arad, Piața-Libertății.

868 — 10

1902 Decembrie 5.